

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het decreet van 15 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning wat betreft de omzetting van richtlijn 2024/1785 van het Europees Parlement en de Raad van 24 april 2024 tot wijziging van Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging) en Richtlijn 1999/31/EG van de Raad betreffende het storten van afvalstoffen en andere diverse wijzigingen ter optimalisatie

 - Principiële goedkeuring

Samenvatting

In april 2024 namen het Europees Parlement en de Raad de Richtlijn 2024/1785 tot wijziging van Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging) en Richtlijn 1999/31/EG van de Raad betreffende het storten van afvalstoffen aan.

Ze namen daarnaast ook een verordening aan, nl. Verordening (EU) 2024/1244 van het Europees Parlement en de Raad van 24 april 2024 betreffende de rapportage van milieugegevens van industriële installaties, tot oprichting van een portaal voor industriële emissies en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 166/2006.

Deze twee teksten vullen elkaar aan en beogen om de milieueffecten van industriële activiteiten te reguleren en te monitoren. De nieuwe regels zullen **mens en milieu beter beschermen** door schadelijke emissies **schadelijke emissies uit industriële installaties en de veehouderij terug te dringen** en in te zetten op het verbeteren van **hulpbron-, water- en energie-efficiëntie**, het bevorderen van een **circulaire economie** en **decarbonisatie**, en het **voorkomen van afvalproductie**. De gewijzigde Richtlijn Industriële Emissies bevat daartoe zaken zoals de opmaak van transformatieplannen, versterkte focus op gevaarlijke stoffen via o.a. het milieubeheersysteem, vastleggen van de strengst mogelijke emissiegrenswaarde binnen de BBT-GEN bandbreedte gebaseerd op een analyse van de exploitant m.b.t. de haalbaarheid, doeltreffende handhaving en sancties, meer transparantie, nieuw hoofdstuk voor veehouderijen, elektronische vergunningen,...

De nieuwe regels moeten ook de **rapportage van milieugegevens** verbeteren. Zo maakt het huidige Europees register inzake de uitstoot en overbrenging van verontreinigende stoffen (E-PRTR) plaats voor een breder en meer geïntegreerd portaal voor industriële emissies.

Het voorliggende decreet beoogt een aantal afzonderlijke beleidsvoornemens te realiseren die inhoudelijk gelieerd zijn aan elkaar. Sommige initiatieven waren al eerder voorbereid maar er werd voor geopteerd om deze initiatieven te bundelen om zo een helder en samenhangend verhaal te brengen. Dit biedt ook rechtszekerheid aangezien inhoudelijk verwante regelgeving niet op relatief korte termijn meerdere keren hoeft gewijzigd te worden.

Om dit te verwezenlijken, zijn wijzigingen noodzakelijk aan:

- Het DABM en het Omgevingsvergunningendecreet;
- titel II van het VLAREM, titel III van het VLAREM, het VLAREL en het Milieuhandhavingbesluit (afzonderlijk traject).

De aanpassingen inzake de rapportage van milieugegevens naar aanleiding van de uitvoering van voormelde Verordening 2024/1244 zullen in een afzonderlijk regelgevend traject gevat worden vermits de veranderingen gepaard gaan met digitale uitdagingen en de omzettingstermijn van de richtlijn zeer krap is, nl. **uiterlijk 1 juli 2026**. De voormelde verordening is daarentegen pas van toepassing vanaf 1 januari 2028. De noodzakelijke digitale aanpassingen worden dit jaar in kaart gebracht en de bijhorende regelgevende wijzigingen worden dan in de loop van 2026 opgestart.

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld: Omgeving en Natuur (beleidsdomein Omgeving)

Beleidsdoelstelling:

(ISE THEMA-OVERSCHRIJDEND INSTRUMENTARIUM OMGEVING)

SD 3. Een kwalitatief en rechtszeker vergunningenbeleid

OD 3.2 Verordenende instrumenten en procedures verbeteren

OD 3.4 Exploitaties toekomstgericht vergunnen

Het Vlaamse Regeerakkoord stelt: *“Een gezond leefmilieu is van onschatbare waarde voor Vlaanderen. Het zorgt niet alleen voor schone lucht, zuiver water en vruchtbare bodem, maar ook voor een omgeving waarin mensen veilig en gezond kunnen wonen, werken en ontspannen. Door zorgvuldig om te gaan met onze natuurlijke hulpbronnen en vervuiling tegen te gaan, leggen we de basis voor een duurzame toekomst. Een schoon en gezond leefmilieu begint bij het voorkomen van vervuiling met als sluitstuk het principe dat de vervuiler betaalt (...).”*

De beleidsnota Omgeving 2024-2029 vermeldt: *“We hervormen de VLAREL-erkenningen verder om de administratieve lasten te verminderen en een gelijk speelveld te verzekeren zodat de betrokken personen en organisaties hun rol kunnen blijven opnemen in het omgevingsbeleid.*

*We maken werk van meer **doelregelgeving** binnen een landschap dat door middelregelgeving wordt gedomineerd. Het principe daarbij is dat regelgeving meer moet focussen op het maatschappelijk- of omgevingsdoel zodat actoren meer vrijheid krijgen in de inzet van de middelen om het doel te bereiken. Daarbij wordt technologieneutraliteit vooropgesteld . (...)*

We implementeren de herziene Europese Richtlijn Industriële Emissies (RIE) en het Industrial Emissions Portal (IEPR) in de Vlaamse regelgeving. We zetten hierbij in op actieve handhavingstrategieën, niet enkel via nalevingstoezicht, herstel en bestrafing, maar ook door

nalevingsbevordering en monitoring. Een eerste rapportering i.h.k.v. de Europese Verordening betreffende het portaal voor industriële emissies (IEPR, die de E-PRTR Verordening vervangt) is voorzien in 2028. De RIE en het IEPR kunnen bijgevolg een aanzienlijke impact hebben op de vergunningsprocessen van Vlaamse industriële en landbouwbedrijven die onder deze regelgeving vallen. Bij dit alles verzekeren we dat de procedures aansluiten op het modulaire decreet om maximale procedurele flexibiliteit te garanderen. Daarbij maken we maximaal gebruik van digitale systemen en het only once principe om efficiënt databeheer te faciliteren. Hierbij zorgen we ervoor dat de grote hoeveelheid aan gegevens conform de RIE digitaal publiek kan gemaakt worden, met respect voor de bescherming van vertrouwelijke bedrijfsinformatie (...)”.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het voorontwerp van decreet is aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies 2025/254 van 23 juni 2025.

Het advies van de Inspectie van Financiën werd op 26 juni 2025 verkregen. Voor een bespreking ervan zie infra punt 3A.

Met toepassing van artikel 5.4.4 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en naar de geest van artikel 8 van het Verdrag van Aarhus van 25 juni 1998 betreffende toegang tot informatie, inspraak bij besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden, werd het voorontwerp van decreet via de website van het Departement Omgeving kenbaar gemaakt en ter inzage gelegd bij het Departement Omgeving van 17 juli 2025 tot en met 8 september 2025. Hoewel niet verplicht, werd het, gelet op de onderlinge verwevenheid, opportuun geacht om naast het voorontwerp van besluit, ook het voorontwerp van decreet kenbaar te maken en ter inzage te leggen.

2 INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Voor een algemene bespreking wordt verwezen naar de bijgevoegde Memorie van Toelichting.

Het voorliggende decreet beoogt een aantal afzonderlijke beleidsvoornemens te realiseren die inhoudelijk gelieerd zijn aan elkaar. Sommige initiatieven waren al eerder voorbereid maar er werd voor geopteerd om deze initiatieven te bundelen om zo een helder en samenhangend verhaal te brengen. Dit biedt ook rechtszekerheid aangezien inhoudelijk verwante regelgeving niet op relatief korte termijn meerdere keren hoeft gewijzigd te worden.

Een aantal aspecten worden evenwel (nog) niet mee opgenomen gelet op:

- de verwevenheid met de Verordening (EU) 2024/1244 van het Europees Parlement en de Raad van 24 april 2024 betreffende de rapportage van milieugegevens van industriële installaties, tot oprichting van een portaal voor industriële emissies en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 166/2006, die moet worden uitgevoerd tegen 1 januari 2028 en aanpassingen die gepaard gaan met digitale uitdagingen impliceert aan de regelgeving inzake de rapportage van milieugegevens (IMJV);

- handelingen die de Commissie nog dient te stellen om uitvoering te geven aan de Richtlijn, zoals bijvoorbeeld het luik veeteelt, de verplicht te publiceren onderdelen van het milieubeheersysteem en de inhoud van de transformatieplannen;
- opname in een ander regelgevend initiatief, zoals bijv. de Milieustrafrechtlijn waarin o.a. de omzetting van art. 79bis van de gewijzigde Richtlijn Industriële Emissies zal meegenomen worden of de procedurele aanpassingen aan het Omgevingsvergunningendecreet.

Dit ontwerp van decreet is verweven met het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse besluiten inzake leefmilieu wat betreft de omzetting van de richtlijn 2024/1785 van het Europees Parlement en de Raad van 24 april 2024 tot wijziging van Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging) en Richtlijn 1999/31/EG van de Raad betreffende het storten van afvalstoffen en andere diverse wijzigingen ter optimalisatie. Gelet op de zeer krappe omzettingstermijn verlopen de trajecten zoveel als mogelijk simultaan. Het voorontwerp van besluit ent zich echter op een aantal decretale bepalingen vervat in het voorliggende ontwerp van decreet. Dit heeft als gevolg dat het voorontwerp van besluit pas voor advies aan de Raad van State kan voorgelegd worden zodra het decretaal initiatief definitief is aangenomen in de plenaire vergadering. Het voorontwerp van besluit kan evenwel samen met het voorontwerp van decreet overgemaakt worden aan de Raad van State teneinde de afdeling wetgeving volledig in te lichten over de draagwijdte van het decretaal initiatief.

Daarnaast zit een aantal van de noodzakelijke procedurele bepalingen vervat in het decreet modulaire omgevingsvergunningsprocedure en omgevingsbesluit. De inwerkingtreding van dit systeem en het omgevingsbesluit is afhankelijk van de aanpassing van het Omgevingsvergunningenbesluit en de verdere ontwikkeling van het Omgevingsloket. (bijvoorbeeld de overheveling van de afwijkingsprocedure vanuit titel II van het VLAREM naar het voormelde decreet en het gewijzigde systeem voor evaluaties)

Een aantal wijzigingen zijn louter ter verduidelijking van de regelgeving of worden meegenomen omwille van het feit dat ze verwant zijn aan de wijzigingen t.g.v. de gewijzigde RIE en het opportuun is om ze in hetzelfde regelgevend initiatief te vatten, zoals de wijzigingen in het kader van de milieucoördinator.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Voor een artikelsgewijze toelichting wordt verwezen naar de Memorie van Toelichting.

3 BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het ontwerp van decreet heeft geen impact op de begroting van de Vlaamse Overheid.

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën van 26 juni 2025 gaat als bijlage 3.

Aangezien dit ontwerp van decreet geen impact heeft op de ontvangsten en uitgaven van de Vlaamse overheid, is in toepassing van artikel 31, §2, 2° van het besluit Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 17 mei 2019 het akkoord van de Vlaamse minister van Begroting over dit dossier niet vereist.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het ontwerp van decreet heeft geen impact op het personeel van de Vlaamse Overheid
Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de interne dienstverlening van de Vlaamse overheid is dan ook niet vereist.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het ontwerp van decreet heeft geen impact op de lokale en provinciale besturen.

4 VERDER TRAJECT

Voorliggend voorontwerp van decreet wordt ter advisering overgemaakt aan:

- 1° de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV);
- 2° de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (Minaraad);
- 3° de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij (SALV);
- 4° de Vlaamse Toezichtcommissie;

Na de tweede principiële goedkeuring zal het voorontwerp van decreet voor advies aan de Raad van State worden voorgelegd.

Na definitieve goedkeuring door de Vlaamse Regering volgt de parlementaire behandeling.

5 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het decreet van 15 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning wat betreft de omzetting van de richtlijn 2024/1785 van het Europees Parlement en de Raad van 24 april 2024 tot wijziging van Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging) en Richtlijn 1999/31/EG van de Raad betreffende het storten van afvalstoffen en andere diverse wijzigingen ter optimalisatie;
- 2° de Vlaamse minister, bevoegd voor de omgeving en de natuur, te gelasten over het voormelde voorontwerp van decreet het advies in te winnen van:
 - a) de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV);
 - b) de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (Minaraad);

c) de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij (SALV);
met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen;

3° de Vlaamse minister, bevoegd voor de omgeving en de natuur, te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Vlaamse Toezichtcommissie met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen.

De Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw

Jo BROUNS

Bijlagen:

1° het voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het decreet van 15 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning wat betreft omzetting van de richtlijn 2024/1785 van het Europees Parlement en de Raad van 24 april 2024 tot wijziging van Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging) en Richtlijn 1999/31/EG van de Raad betreffende het storten van afvalstoffen en andere diverse wijzigingen ter optimalisatie;

2° memorie van toelichting, horend bij het voormeld voorontwerp van decreet;

3° advies van de Inspectie van Financiën van 26 juni 2025.